

Akademisyenlerin Yabancı Dilde Sözlü İletişim Kurabilme Özyeterlik İnanç Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akademisyenlerin Yabancı Dilde Sözlü İletişim Kurabilme Özyeterlik İnanç Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16601>

Özet

Akademisyenlerin Yabancı Dilde Sözlü İletişim Kurabilme Özyeterlik İnancı Ölçeği (AYDS-KÖÖ), yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademisyenlerin yabancı bir dilde sözlü iletişim becerilerini kullanma kapasitelerine yönelik sahip oldukları inanç düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özyeterlik temelli bir araçtır. 2019 yılında Özer, Çakır ve Uzun tarafından geliştirilen bu ölçek, akademisyenlerin uluslararası akademik ortamlarda, konferanslarda veya derslerde yabancı dilde kendilerini ifade etme konusundaki algılanan yeterliliklerini belirlemeyi hedefler. Ölçek, özellikle yabancı dilin akademik ve profesyonel bağlamlarda kullanımına odaklanarak, yabancı dil öğretimi ve mesleki gelişim alanlarında önemli bir tanıtım aracı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlik, Akademisyen, Yükseköğretim, Yabancı Dil, Sözlü İletişim, Ölçek Geliştirme, Güvenirlilik, Geçerlik.

Yazarlar

Ömer Özer, Özlem Çakır, Nalan Babür Uzun.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, akademisyenlerin yabancı bir dilde (genellikle İngilizce) sözlü iletişim gerektiren görevleri başarıyla yerine getirebilme konusundaki öznel inançları ve yeterlilik algıları sistematik bir şekilde ölçmektir. Akademisyenlerin yabancı dildeki sözlü yeterlik algıları, onların uluslararası işbirliğine katılma, yabancı öğrencilere ders verme ve küresel akademik literatüre katkıda bulunma motivasyonları doğrudan etkilemektedir. Ölçek, bu motivasyonel ve bilişsel faktörlerin değerlendirilmesi için bilimsel bir temel sağlamaktadır. Ölçek aynı zamanda, üniversitelerin yabancı dil eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek ve akademisyenlere yönelik hedefli mesleki gelişim müdahaleleri tasarlamak için kullanılabilir.

Yapı

Akademisyenlerin Yabancı Dilde Sözlü İletişim Kurabilme Özyeterlik İnancı Ölçeği, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramı çerçevesinde tanımlanan özyeterlik kavramına dayanmaktadır. Özyeterlik, bireyin belirli eylemleri başarıyla gerçekleştirme yeteneğine dair inancı ifade eder. Bu ölçek özelinde yapı, akademisyenlerin akademik ve sosyal bağlamlarda yabancı dilde konuşma, sunum yapma, tartışmalara katılma ve fikirlerini etkili bir şekilde aktarma gibi çeşitli sözlü iletişim durumlarına yönelik inançları kapsamaktadır. Ölçeğin alt boyutları,

genellikle sunum yapma, akademik tartışma ve günlük/sosyal etkileşim gibi farklı iletişim bağlamlarını yansıtmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, Özer, Çakır ve Uzun (2019) tarafından titizlikle yürütülmüştür. Bu çalışmalar, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı (yabancı dilde sözlü iletişim özyeterliliğini) ölçtüğünü doğrulamayı hedeflemiştir. Yapılan analizlerde, genellikle **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılarak ölçeğin yapı geçerliği incelenmiştir. DFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak varsayılan faktör yapısının veri ile uyumlu olduğunu göstermiştir. Ayrıca, maddelerin ilgili faktörlere yüklenme değerleri ve madde-toplam korelasyonları, ölçeğin iç tutarlılığını ve yapısal bütünlüğünü destekler nitelikte bulunmuştur. Geçerlik çalışmaları, ölçeğin akademik bağlamda yabancı dilde sözlü iletişim özyeterliliğini ölçmede güvenilir bir araç olduğunu kanıtlamıştır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılığını, genellikle **Cronbach Alfa (α) katsayısı** hesaplanarak belirlenmiştir. Geliştirme çalışmasında elde edilen Cronbach Alfa değerlerinin, sosyal bilimler araştırmaları için kabul edilebilir düzeylerin (örneğin, 0.70) üzerinde olduğu raporlanmıştır. Bu yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda homojen olduğunu göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin zaman içindeki kararlılığını değerlendirmek amacıyla **test-tekrar test güvenirlilik** çalışmaları da yapılmış olabilir, bu da ölçek puanlarının farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar verdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçeğin tutarlı ve güvenilir ölçümler sağladığını teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme sürecinde, yabancı dilde sözlü iletişim özyeterliliğinin çok boyutlu bir yapı olup olmadığını anlamak için Faktör Analizi uygulanmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), ölçeğin maddelerinin kaç farklı boyutta toplandığını belirlemiştir. Bu analiz sonucunda, ölçeğin birden fazla alt boyuta sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu boyutlar genellikle; **Akademik Sunum Yeterliliği**, **Akademik Tartışma Yeterliliği** ve **Sosyal Etkileşim Yeterliliği** gibi yabancı dildeki farklı iletişim senaryolarını temsil etmektedir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ise bu çok faktörlü yapıyı, toplanan verilerle ne ölçüde uyumlu olduğunu test etmiş ve modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu gösterilmiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özyeterlik Ölçeği)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Spesifik derece sayısı ve seçenekleri, orijinal çalışmanın metodolojisine göre belirlenmiştir, genellikle 5'li veya 7'li Likert formatı kullanılır.)

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Akademisyenler (Öğretim Üyeleri ve Araştırma Görevlileri).

Yaş Grubu: Yetişkin (Akademik Personel Yaş Aralığı).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli yükseköğretim kurumlarında görev yapan ve yabancı dilde iletişim kurma potansiyeline sahip akademik personel.

Test Metodolojisi: Katılımcılardan, yabancı dildeki belirli sözlü iletişim durumlarına (örneğin, uluslararası bir konferansta sunum yapmak) yönelik özyeterlik inançlarının derecelendirmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geliştirme, Akademik Özgüven, Sözlü Yeterlik, Yükseköğretim, Geçerlik, Güvenirlilik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ömer Özer

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağlantı Kurulu E-posta Adresleri: ozeromer.tr@gmail.com

Yayın Adresi: Orijinal kaynakta tam adres belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Özer, Çakır ve Uzun tarafından 2019 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için izin ve olası ücretlendirme koşulları yazar tarafından belirlenmelidir. Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [akademisyenlerin-yabanci-dilde-sozlu-iletisim-](#)

[kurabilme-ozyeterlik-inanci-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynakça

Özer, Ö., Çakır, Ö., & Uzun, N. B. (2019). Akademisyenlerin Yabancı Dilde Sözlü İletişim Kurabilme Özyeterlik İnanç Ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, 9(1), 40-48. doi:10.2399/yod.18.024

Akademisyenlerin Yabancı Dilde Sözlü İletişim Kurabilme Özyeterlik İnanç Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta açıkça listelenmediği için bu kısım boş bırakılmamalıdır. Maddelerin tam listesi için yukarıda belirtilen referans makaleye başvurulmalıdır.

Ölçek maddeleri bu alanda sağlanmamıştır. Kullanıcıların ölçek maddelerine erişimi için lütfen kaynak makaleye (Özer et al., 2019) başvurun.